

A615

Belügyi miniszter.

82541. számhoz.

Éln./7. 1920.

Sz. 1207

TERVEZET.

1136

ÖSSZEKÖTŐ SZOLGÁLAT

II. RÉSZ

25646-2

(A SEREGTESTEKNÉL)

Ezen tervezet a seregtesteknél az összekötőszolgálat ideiglenes szervezeti és műszaki újításait, valamint háborús tapasztalatait foglalja össze, célja kettős: Egyrészt tansegédlet az összekötőcsapatok sürgős kiképzéséhez, másrészt a később összeállítandó végleges szabályzatok és utasítások alapjául szolgál.

Általános tartalmát, de különösen az összekötőeszközök és alakulások alkalmazási elveit a vezetésre hivatott minden parancsnok ismerje.

*30.11.27 - 16008/Éln. 927 sz.
Közzététel*

BUDAPEST

NTI SAJTÓVÁLLALAT PALLAS NYOMDÁJA

1921

M. kir.

honvéd központi

könyvtár

Buda

Muz 497

Magyar királyi honvédelmi miniszter.

25646-2

82541. számhoz.

Eln./7. 1920.

TERVEZET.

ÖSSZEKÖTŐ SZOLGÁLAT

II. RÉSZ

(A SEREGTESTEKNÉL)

Ezen tervezet a seregtesteknél az összekötőszolgálat ideiglenes szervezeti és műszaki újításait, valamint háborús tapasztalatait foglalja össze, célja kettős: Egyrészt tanegédlet az összekötőcsapatok sürgős kiképzéséhez, másrészt a később összeállítandó végleges szabályzatok és utasítások alapjául szolgál.

Általános tartalmát, de különösen az összekötőeszközök és alakulások alkalmazási elveit a vezetésre hivatott minden parancsnok ismerje.

BUDAPEST

ÁRPONTI SAJTÓVÁLLALAT PALLAS NYOMDÁJA

1921

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
Bevezetés	7
A) Összekötőeszközök	9
1. Villamos összekötőeszközök	11
a) Vezetékes összeköttetések:	11
Általában	11
Távbeszélő	12
Morsetávíró	12
Hughestávíró	14
Le nem hallgatható távíró	15
b) Vezetéknélküli összeköttetések:	15
Rádió	15
Földtávíró	18
Különleges távbeszélő	18
2. Nem villamos összekötőeszközök	19
a) Tereptől függő összeköttetések:	19
Jelentő futó	19
Küldőnc (gyalogos, lovas, kerékpáros géppuskás)	19
Jelentő kutya	19

	Oldal
b) Tereptől független összeköttetések :	19
Távjelző	19
Légi járművek	19
Postagalamb	19
Jelentőlövedék	19
Hang és fényjelek	19
B) Az összekötőszolgálat vezetése	21
C) Az összekötőalakulások átmeneti szervezete	27
D) Alkalmazás háboruban	81
1. Általában	38
2. A felvonulás alatt és mozgóháborúban...	34
a) Általános elvek... ..	34
b) Előnyomulásnál	40
c) Támadásnál	42
d) Üldözésnél	43
e) Védelemnél... ..	44
f) Visszavonulásnál	46
3. Állásharcban	47
a) Általában	47
b) Támadásnál	56
c) Védelemnél	59
E) Intézkedések az összekötőszolgálatra	61
1. Általában	63
2. A tábori összekötőügyek főnöke részéről...	65
3. A hadserég-, hadtest- és hadosztály össze-	
kötőesapat parancsnokok részéről ..	67

Mellékletek :

1. sz. : Egy hadosztály összeköttetési előnyomulás alatt.
 2. « A gyaloghadosztály harcvezetésére szolgáló összekötőhálózata állásharcnál.
 3. « A gyaloghadosztály tüzérségi hálózata.
 4. « A felderítő és mérőszázad összekötőhálózata.
 5. « A repülőek, valamint a légi jármű elhárító és jelentő szolgálat összekötőhálózata.
 6. « A léggömbök összekötőhálózata.
-

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work done during the year.

2. The second part contains a detailed account of the various projects undertaken and the results achieved.

3. The third part discusses the financial position of the organization and the resources available for the coming year.

4. The fourth part deals with the administrative arrangements and the personnel engaged in the work.

5. The fifth part contains the conclusions drawn from the above and the suggestions for the future.

The work done during the year has been very satisfactory and has resulted in the completion of several important projects. The financial position is sound and the resources available for the coming year are adequate. The administrative arrangements are well organized and the personnel engaged in the work are highly efficient.

The progress made during the year has been due to the co-operation and assistance of the various departments and organizations concerned. It is hoped that the same co-operation and assistance will be continued in the coming year.

The following are the main achievements of the year:

- 1. Completion of the first phase of the research project on the effects of climate change on the environment.
- 2. Publication of the report on the state of the environment in the country.
- 3. Organization of a national conference on environmental protection.
- 4. Establishment of a national committee on environmental protection.
- 5. Initiation of a series of public information campaigns on environmental protection.

The work done during the year has been very satisfactory and has resulted in the completion of several important projects. The financial position is sound and the resources available for the coming year are adequate. The administrative arrangements are well organized and the personnel engaged in the work are highly efficient.

BEVEZETÉS.

Ezen ideiglenes tervezet a Szolg. Szab. II. Rész II. Fejezetében (Közlekedés és összeköttetések) foglalt azon elveket, melyek az összeköttetések szükségességére vonatkoznak, nem érinti, ellenben az összekötő eszközök ott felsorolt neveit és azok alkalmazását illetőleg, már lényeges változtatásokat tartalmaz.

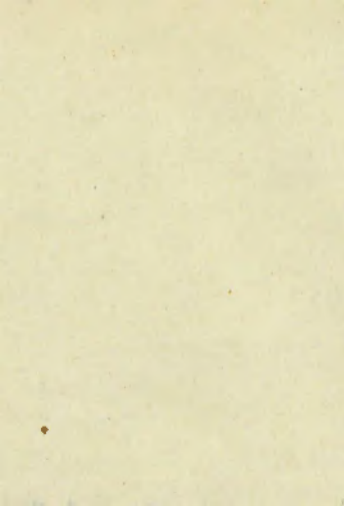
A Szolg. Szab. II. Rész II. Fejezete tehát — addig is, míg átdolgozva nem lesz — ezen ideiglenes tervezet tekintetbevételével megfelelőleg értelmezendő.

REVIEWS

The first volume of the series, 'The History of the English Language', is a work of great interest and value. It is a comprehensive survey of the English language from its earliest beginnings to the present day. The author, Mr. J. H. Green, has done his work with care and accuracy, and the book is a valuable addition to the literature of the subject. It is a work of great interest and value, and is a valuable addition to the literature of the subject.

The second volume, 'The History of the English Language', is a work of great interest and value. It is a comprehensive survey of the English language from its earliest beginnings to the present day. The author, Mr. J. H. Green, has done his work with care and accuracy, and the book is a valuable addition to the literature of the subject. It is a work of great interest and value, and is a valuable addition to the literature of the subject.

A) Összekötőeszközök.

1. Villamos összekötő-eszközök.

a) Vezetékes összeköttetések.

Általában. A vezetékes összeköttetéseknel tekintet nélkül az üzemre (távbeszélő távíró stb.) ezen kifejezés alatt, hogy «távíróvonal» vagy «távbeszélővonal» az illető összeköttetés teljes berendezését, tehát a vezetékot, az állomáskészülékeket és a kezelő személyzetet értjük.

A vezetékek építési módját, vezeték- és állomásanyagját és karbantartását illetőleg állandó, félállandó és futólagos jellegű távíró (távbeszélő) vonalakat különböztetünk meg.

Állandó (állami) távíró (távbeszélő) vonalak alatt azokat a berendezéseket értjük, melyek rendszerint már békeidőben készültek, állomásaik állami mintájúak s a különféle keresztmetszetű és anyagú csupasz vezetékeik külön e célra megmunkált poznákra felerősített porcellán szigetelőkön vezetnek. Ezen vonalak építését és fentartását maga az állam eszközli, kivitelük és üzembiztonságuk a legjobb.

A félállandó jellegű távíró (távbeszélő) vonalaknál az állomáskészülékek állami vagy tábori mintájúak, csupasz vagy szigetelt (tábori) vezetékük kisebb keresztmetszetű, mint az állandó jellegű vonalaké, poznai pedig rendszerint a helyszínen talált faanyagból (ágaitól megtisztított élófák) lesznek előállítva.

Ilyen vonalak építését háborúban elsősorban külön e célra alakuló katonai távíró építoszázadok eszközlik, azonban — különösen állásharenál — felszerelésüknél fogva a távíró és távbeszélő alakulások is képesítve vannak e vonalak létesítésére.

Félállandó jellegű vonalakat elsősorban a működő hadsereg körletében és hátamögött a meglevő állandó (állami) vonalhálózat kibővítése céljából építünk. Továbbá állásharenál azon célból, hogy az előllévő futólagos jellegű vonalhálózatot fokozatosan felváltsuk, miáltal az esetleges újabb vállalkozásra, újból rendelkezésre áll.

A futólagos jellegű (tábori) vonalaknál az állomás-készülékek tábori mintájúak, azonban a helyszínen talált hasonló rendszerű állami készülékek is felhasználhatók.

Ezen vonalak és berendezések részletes ismertetését az I. Rész tartalmazza.

A távbeszélőnek, mint összekötőeszköznek részletes ismertetését az I. Rész tartalmazza.

Állandó (félállandó) jellegű távbeszélő vonalakon kedvező körülmények között (száraz időjárás, megfelelő keresztmetszetű bronzhuzal vezeték, tökéletes szigetelés stb.) 1000 km-ig, hangerősítő készülék bekapcsolásával pedig több ezer km-ig lehet beszélni.

A Morse távíró üzennél csak egy vezetéket használunk, visszavezetékül a föld szolgál. Állomáskészülék gyanánt Morse távíró gépek lesznek bekapcsolva.

Működésüknél az adóállomás a billentyű segítségével Morse jeleket ad le, melyeket a vevőállomás egy óraművel hajtott, tovalhaladó papírszalagokon láthatóvá teszi.

Táviratok felvételénél a felvevő távírász a papírszalagon megjelenő s Morse jelekből álló szavakat egy távíratí tirlapra kézírással, botúkkal írja át. Ezen körülmény természetesen hátráltatja az üzemot.

A Morse távíró üzemnél a készülékek érzékeny s meghatározott áramerősségre beállított jelfogón az áramerősség változását azonnal megérik. Míg rossz vezeték építés, vagy egyéb okok folytán előállott levezetések, a távbeszélő üzemnél csak a hangerősség gyöngülésében nyilvánulnak meg, addig a Morseüzemnél az ilyen hibák esetleg az üzem teljes megszakítását eredményezhetik. Ennélfogva a futólagos jellegű (Tábori) Morsetávíró vonalak építésénél az úgynevezett távírókábel használjuk, mely belső szerkezeténél és jóval erősebb külsőszigetelésénél fogva sokkal nehezebb, mint a távbeszélő kábel s így az építés is több embert vesz igénybe.

A Morsegépekkel leadott táviratok a vezeték bármely pontján egy közönséges távbeszélő hallgatóval lehallgathatók.

A Morse távíró a hadi alkalmazásban idejét multa s — főleg az adminisztratív forgalom lebonyolítása végett — leginkább csak azon magasabb parancsnokságoknál nyer alkalmazást, hol a Hughes-gépek hiánya, vagy elégtelensége mellett a távbeszélő üzem tehermentesítése szükséges.

Távírókábel vezetéseken, úgyszintén állandó (félállandó) vezetéseken Morse-távíróval az összes a hadsereg körletében előforduló távolságokra lehet levelezni.

Az üzem gyorsaságát illetőleg óránként átlag 400 szót (szavanként átlag 5 betűt számítva) lehet távíratozni. Mindkét irányban folytatott levelezéseknél azonban a szükséges kezelőszolgálat miatt legfeljebb az előbbi teljesítmény felét számíthatjuk.

A Morse-távíró vezetéken a Morse-üzem zavarása nélkül ezzel egyidőben távbeszélő üzemet is folytathatunk. A távbeszélő készülékeket kapcsolócsévék közbeiktatásával a távíróvezetésekre rákapcsolunk. Ez az úgy-

nevezett kettőslevelezés, melynek teljesítménye magában foglalja a távbeszélő és a Morse-távíró üzemi teljesítőképességét.

A Hughes-távírónál a vezetékrendszer hasonló, mint a Morse-üzemnél. A Morse-gépek helyett Hughes-távíró-gépek működnek, mint állomások.

A távíratok a felvevő szalagon nyomtatott betűk alakjában jelennek meg s így a felvevő távirásznak az érkező távíratok szalagját az üres távirati úrlapra csak felfelé kell ragasztania.

A Hughes-távírónál — miután a betűk nyomtatott alakban jelennek meg — egyes személyek egymással Hughes-távíró beszédeket folytathatnak, ugyanis az egymással beszélő személyek a gépeknél állva, mondandóikat közvetlen a távirással közlik, a választ pedig a felvevő szalagon maguk olvashatják.

A Hughes-gép jelei a vezetéken Hughes-gép nélkül nem olvashatók le.

Teljesítménye egyszerű üzemnél is messze felülmúlja a Morse-távíróét, miután óránként átlag 2000 szót lehet letáviratozni.

Itt is, mint a Morse-üzemnél, folytathatunk kettős levelezést.

Az úgynevezett duplex Hughes-üzem teljesítménye az előbb említett egyszerű Hughes-üzem teljesítményét — a hadsereg részére már rendszerint szükségtelen mértékben — messze felülmúlja, miért is a hadrakelt seregnél arra való tekintettel is, hogy jóval több kezelő személyzetet igényel, eddig nem nyert alkalmazást.

Tisztek közötti titkos Hughes-beszélgetésekről a kezelő távirások is, kik azokat közvetítik, tudomást nyernek, éppen ezért kísérletezések folynak egy oly egyszerű, az írógéphez hasonló Hughes-géppel, melyét minden tiszt,

kevés gyakorlat után saját maga kezelhet. A felvétel ezeknél, még a tiszt távollétében is, egy lezárt szekrényben önműködőleg történik.

A Hughes-távírászat igen nagy kiképzést igényel, a személyzetet tehát kimélni kell, miután nehezen pótolható.

A le nem hallgatható távíró ezidőszerint még a kísérlekezés stádiumában van.

Alapelve, hogy egy egyszerű vezetéken gyenge galvánárammal Morse-jeleket adunk, mely jeleknek kezdete és vége tekercsekkel és kondenzátorokkal annyira el van tompítva, hogy az áram zárása és nyitása által keletkező induktív fejlemények is nagyon gyengék lesznek s nem terjednek nagyobb távolságra.

A jelek felvétele úgy történik, hogy a gyenge galvánáram egy mechanikusan rezgésbe hozott mikrofonon keresztül folyik, mely a galvánáramból a folytonos rezgés folytán induktív útján a jeleket egy hallgató készülékben hallhatóvá teszi.

Ilyen készülékkel az ellenség közelében is adhatók nyíltnyelvű közlemények, mert a lehallgatás ezeknél csak közvetlen a vonalba való kapcsolás által lehetséges.

b) Vezetéknélküli összeköttetések.

A rádió-távíronál az állomás által Morse-rendszerben leadott villamos jeleket az éterrezgések továbbítják a felvevő állomásig.

A rádió-távírászat az 1914/18. évi világháborúban oly nagy mértékben tökéletesbedett, hogy fontosság tekintetében közvetlen a drót összeköttetések mellé sorolható, sőt bizonyos körülmények között azokat felülmúlja

Rádió-távíró összeköttetések elsősorban ott szükségesek, hol vezetékes összeköttetést létesíteni nem vagyunk képesek, vagy azok sok időt vesznek igénybe, vagy ha nagy távolságnál az összeköttetés csak rövid időre szükségeltetik. Ilyen esetek pl. a tengeri haderónél egymás között és a szárazfölddel, vagy repülőekkel, a légijárművek és a föld között, továbbá járhatatlan terep, ellenség, vagy nagy távolság által elválasztott helyek között stb.

Minden állomás adó- és vevőkészülékből áll, melyek a légróthoz (Antenna) és a földvezetékhez lesznek kapcsolva.

A légrót (Antenna) küldi szét — illetve felvételnél — fogja fel a villamos hullámokat. Legújabban feltűnő légrót nélküli felvevőállomások, az úgynevezett «keret felvevőállomások» is vannak.

Az egyes állomások hívőjeleket kapnak, melyek segítségével hívják fel, illetve ismerik fel egymást.

A leadókészülékek által leadott villamos hullámok hosszát szabályozni lehet, e szabályozásnak megfelelőleg a felvevőkészülékeket is hasonló hosszúságú hullámok felvételére kell beállítani.

Ezen körülmény lehetővé teszi, hogy egy bizonyos körleten belül egyszerre több állomáspár tud egymás zavarása nélkül levelezni.

Egy felállított saját rádióállomás jelei a hatáskörletébe eső ellenesleges rádióállomás is felveheti, ha felvevőkészülékét kísérletezések útján hasonló hullámhosszra állítja be.

Minden rádióközleményt tehát, kivétel nélkül, rajtjelesen kell leadni.

Hívásuk és szerkezetük szerint különféle rádióállomásokat különböztettünk meg. Általában két csoportra oszlanak és pedig: állandó és mozgó rádióállomásokra.

Az állandó állomásokat felállítási helyük után nevezzük meg. Pld.: «budapesti rádióállomás».

Hatóképességük rendszerint korlátlan távolságra terjed.

A mozgó rádióállomások vagy önállóan, vagy csoportokban, vagy a hadosztályokhoz beosztott rádiószázadok kötelékében lesznek alkalmazva.

Nagyságukhoz s ennek folytán hatásképességükhöz mérten a mozgó rádióállomásoknál nehéz (vasúti, autó), tábori (közepes nagyságú hordozható vagy kocsiszó), kis és járőrállomásokat különböztetünk meg.

A nehéz rádióállomások hatóképessége 500 km.-nél nagyobb távolságra, a tábori (közep) állomásoké 500 km.-ig terjed.

A kis- és járőrállomásokat az I. Rész tárgyalja.

Szerkezetük szerint rendes-, vevő-, irány- és repülő adó-állomásokat; a használt üzemszer szerint pedig szikra-, marconi-, telefunken-, poulsen- és csőrendszerű állomásokat különböztetünk meg.

A rendes rádióállomások távíratok leadására és felvételére, a vevőállomások csak távíratok felvételére, az irányállomások pedig a működő állomások felállítási helyének meghatározására szolgálnak.

Egy rádióállomás kiszolgálásához általában 1 parancsnok, 4—6 rádiótávirász, 3 rejtjelező (chiffreur), 1—2 műszerész, 3—4 motorkezelő és egypár építőkatona szükséges.

A tábori és nehéz rádióállomások felállítása kb. 1—3 órát vesz igénybe.

Minden rádióállomás úgy van számozva, hogy minősége már a számozásból is megállapítható. És pedig:

1—99 számig az állandó és más nagyobb állomások, 100—199-ig a hadosztályok (hadtestek, hadseregek, stb.) vezetőállomásai,

200—499-ig a kisrádióállomások,
 500—599-ig a tűzérési vevő-állomás,
 600—799-ig a járőrrádióállomások,
 800—899-ig a rádióvevő-állomások,
 900—999-ig az irányállomások,
 1000-ren felül a légjárműveken beépített rádió-
 állomások.

A rádió távbeszélő (drótnélküli távbeszélő) nálunk még a kísérletezés stádiumában van, meglepő újítások és tökéletesbítések a legközelebbi időben következhetnek be.

Tökéletesbedésével valószínűleg a jövő kor legfontosabb összekötőeszköze lesz.

A földtávíró-t az I. Rész ismerteti.

A különleges távbevezelő szerkezete a földtávíró vevőállomásokéhoz hasonló, feladata elsősorban az ellenséges távíró és távbeszélő vonalakon folytatott üzem lehallgatása, másodsorban pedig saját vonalaikon folytatott üzem ellenőrzése.

A hadosztályhoz beosztott rádiószázad 5. szakaszához 4 különleges távbeszélő állomás van beosztva, melyekkel kizárólag és közvetlen a hadosztály összekötő csapatok parancsnoka intézkedik, dacára hogy ezen állomások működésük ideje alatt a harcoló csapatok első vonalaiban vannak elhelyezve.

A különleges távbeszélő állomások a helytelenül épített ellenséges vagy saját összekötő berendezésekből a földbejutó legesekélyebb villamos áramokat is felfogják s hangerősítő lámpák (katódlámpa) segítségével hallhatóvá teszik.

A készülék biztos működése megkívánja, hogy az tűz és lárma mentéshelyen legyen berendezve. Hatóképessége kb. 4 km.

2. Nem villamos összekötőeszközök.

a) Tereptől függő összeköttetések.

Jelentőfutó.

Küldőne (kerékpáros, gyalogos, lovas, motorkerékpáros és gépkocsi).

Jelentőkutya.

b) Tereptől független összeköttetések.

Távjelző.

Légjárművek.

Postagalamb.

Jelentőlövedék.

Hang- és fényjelek.

Mindezen összekötő eszközöket az I. Rész. tárgyalja.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

**B) Az összekötőszolgálat
vezetése.**

Békében az ország területén a katonai összekötő ügyeket a Honvédelmi minister és a vezérkar főnöke szoros együtt működésben vezetik.

Mindkettőnek első szakközege a Honvédelmi ministerium 7. osztálya, mely egyszersmint a vezérkar összekötőügyi irodája.

Háborúban az összekötő alakulások azon magasabb parancsnokságok alá vannak rendelve, melyekhez hadrendileg, vagy külön rendelkezésekkel tartoznak.

Egy seregtesten belül, valamint a szomszéd és az előjáró magasabb parancsnokságokhoz való összes összeköttetésekért, továbbá a szükséges erősítéseknek idejében való igényléséért is az illető magasabb parancsnokság felelős.

Az összekötő alakulások alkalmazási készülségének fenntartásáért, teljesítőképességéért és kiképzéséért, valamint az egész összekötő szolgálat vezetéséért és műszakilag egységes irányításáért a hds. fővezérségnél a «tábori összekötő ügyek főnöke» (Tőüf.) az egyes seregtesteknél pedig az illető seregtest «összekötőcsapat parancsnoka» (Ht, vagy Ho. őcsp.) felelős.

Az összekötő szolgálatnak a háterszágból kiindulva egészen a harcok színhelyéig egy szerves egészet kell képeznie.

A hadsereg, hadtest és hadosztály őcsp-ok parancsnokságuk vezérkari főnökének vannak alárendelve. Nevezettek az összekötő ügyekben a vezérkari főnökök szakközegei és az illető magasabb parancsnokság na

közvetlen alárendelt összekötő alakulások közvetlen előjárói.

A hadsereg (hadseregcsoport) őcsap-a a hadsereg parancsnokságnak közvetlen alárendelt összekötő alakulások felett a csapatparancsnokot megillető előléptetési és fegyelmi fenyítő joggal rendelkezik, míg a hadsereg körletében lévő összes összekötő alakulások felett csak a csapatparancsnok előléptetési jogát gyakorolhatja.

A hadtest őcsap-át a hadtestparancsnokságnak közvetlen alárendelt összekötő alakulások felett a kikülönített osztályparancsnok fegyelmi fenyítő hatalma illeti meg. Az előléptetési javaslatokat szolgálati úton a hadsereg (hadseregcsoport) parancsnokságnak terjeszti fel.

A hadosztály őcsap-át szintén a kikülönített osztályparancsnoki fenyítő hatalom illeti meg.

Az előléptetési javaslatokat szolgálati úton a hadsereg (hadsereg, csoport) parancsnokságnak terjeszti fel.

Az összekötő csapatok belszolgálati és előléptetési ügyeinek elintézésénél tehát a szolgálati út egyezik a magasabb parancsnokságok időnkénti alárendeltségével.

Az őcsap-ok az alájuk rendelt összekötő alakulások pillanatnyi helyzetéről (elosztásáról) és teljesítő képességéről (személyzet és anyagot illetőleg) állandóan tájékozva legyenek. Mindezekről állandó nyilvántartást vezetnek, mely nyilvántartás különösen tüntesse fel, hogy úgy a személyzet, mint anyag hol és mióta van alkalmazva, illetve beépítve, a beépített és a még rendelkezésre álló összekötő alakulások számát, a működő összekötő hálózat pontos vázlatát.

A Sz. Sz. II. R. 28. pontjában előírt helyzetjelentésekhez az őcsap-ok csatolják mindazon vázlatokat és jelentéseket, melyek az illető seregetest összeköttetési helyzetére vonatkoznak.

A hadrakelt seregnél az őcsop-ok és az alájuk rendelt távíró, rádió, (lov. ho-nál összekötő) századparancsnokok az első mozgósítási naptól, vagy felállításuk napjától kezdve naplót vezetnek. A naplók naponkénti feljegyzések által nyújtsanak pontos áttekintést az összekötő alakulások alkalmazásáról és működéséről. Pontos helység meghatározása fontos, vázlatok az áttekintést és rövidegét emelik.

A Sz. Sz. II. R. 32. pontjával előírt reggeli jelentéseket a távíró, rádió és összekötő századok naponként az illető seregtest őcsop-ának adják be, ki azokat minden hó 1., 11. és 21-én, eredetiben az előjáró őcsop-nak és másolatban az előjáró seregtest parságának küldi meg.

Műszaki anyagigényléseket a ho és hdt őcsopok (a ho és hdt hadbiztosság nélkül) szolg. úton a hads. őcsop-nak terjesztik fel, ki az utánpótlást a hds hadbiztossággal (hadtáp parsággal) egyetemben eszközli. Az anyagutánpótlást illetőleg az összekötő csapatok vonatának szervezete megengedi, hogy mindazon esetekben, mikor állásharchoa megyünk át, a csapatvonat bonyolítsa le az utánpótlást a harcoló csapatok területén belül.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is too light to transcribe accurately.

**C) Az összekötőalakulások
átmeneti szervezete.**

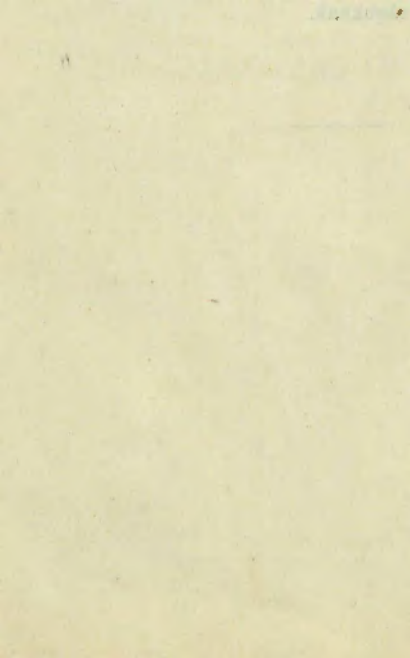
© Az összehirdetésért
személyi felelősök

Az összekötő alakulások átmeneti szervezetét a 82881/eln. 7—1920. sz. H. M. rendelet tartalmazza.

Alkalmazásnál az illető magasabb parancsnokság a néki alárendelt összekötő-osztály századjait, vagy szakaszait a munka arányában utalja ki a néki közvetlen alárendelt parancsnokságoknak.

D) Alkalmazás háborúban.

ds

D) Alkalmazás háborúban.

1. Általában.

Minden parancsnokságnak az összekötő szolgálatból reája háramló feladatokat, a beosztott összes összekötő eszközeinek értelemszerű kihasználása mellett, önállóan kell megoldani.

Az összekötő alakulások és eszközök alkalmazásánál elsősorban a harcászati s csak másodsorban a közigazgatási érdekeket kell szem előtt tartani.

Minden parancsnokság az általa kiadandó intézkedések és parancsok szerkesztésénél fontolja meg, hogy az összekötő alakulások és eszközök alkalmazását és elosztását illetően milyen rendelkezések szükségesek.

Az összekötő alakulások és eszközök alkalmazásánál azok egy részét tartalékképpen lehetőleg mindig — vissza kell tartani.

Az összekötő szolgálat zavartalan működésének előfeltétele, hogy a magasabb parancsnokság az összekötő csapatok parancsnokát a szándékról és helyzetről idejekorán tájékoztassa, hogy ez utóbbi állandóan az összekötő hálózat kiépítéséhez, illetve további fejlesztéséhez megkívánt támpontok birtokában legyen. Ehhez szükséges, hogy a magasabb parancsnokságok vezérkari főnökei a parancsnokságnak alárendelt összekötő csapatok parancsnokaival folytonos kapcsolatban és összehangban dolgozzanak.

Az összekötő vonalak berendezése és fentartása elvileg mindenkor a körülményekhez és viszonyokhoz alkalmazkodó intézkedések alapján történjen.

Miután az összekötő eszközök különös előnyöket nagy távolságra s a tűzhatás körletében nyújtanak, az összekötő alakulások alkalmazásánál igyekezni kell arra, hogy a harc idejére lehetőleg sok alakulás és eszköz érintetlenül fenmaradjon. Ez egyrészt az állami távíró és távbeszélő legnagyobbmértvű kihasználásával, másrészt az ellenségtől még távol, a nem okvetlenül szükséges összeköttetések elhagyásával érhető el.

Az alárendelt parancsnokságoknak szervezetszerűen beosztott összekötő alakulásait és eszközeit szabad rendelkezésükre meg kell hagyni.

Az alárendelt parancsnokságok összekötő alakulásainak és eszközeinek alkalmazására az előjáró parancsnokságok csak annyiban gyakoroljanak befolyást, amennyiben az, az összeműködés érdekében és adott esetekben a kölcsönös támogatás céljából feltétlenül kell.

Az összes csapatok és vonatok kötelessége a távíró, távbeszélő és egyéb összekötő berendezések felügyeleténél közreműködni és azok fentartásánál segédkezni.

Ez okból az összes csapatnemek a vonalhelyreállítás és felügyelet elemi munkálataira ki legyenek képezve.

2. A felvonulás alatt és mozgó háborúban.

a) Általános elvek.

A felvonulási körletben a magánforgalom szigorú szabályozása mellett elsősorban a már meglevő állandó távíró és távbeszélő vonalak teljes kihasználására, illetve

azok kibővítésére és az állomásoknak katonai személyzettel való megszállására kell törekedni.

Ezeken kívül mindazon összekötő eszközöket elő kell készíteni, melyekre — aszerint, hogy támadásra vagy védelemre készülünk — szükség lehet.

A tábori összekötőügyek főnöke (Tőuf) a meglevő állandó távíró- és távbeszélő-vezetékeket az egyes hadseregeknek kiutalja és a szándékolt hadműveleteknek megfelelőleg megállapítja az újonnan építendő összeköttetésekét.

Az ellenséges állammal a távíró és távbeszélő, valamint egyéb összeköttetések megszakításának módozatai a mozgósítási elölmunkálatokban vannak megállapítva.

Az egyes hadseregek összekötőcsapat parancsnokai az alárendelt hadtesteknek és hadosztályoknak a részükre kiutalt körletek szerint utalják ki a meglevő állandó vonalakat, illetve esetleg azon útvonalakat, melyek mentén új vonalak építése szükséges.

A meglevő állandó hálózat továbbépítését azonnal meg kell kezdeni.

Az összes összekötőcsapat-parancsnokok legfőbb kötelessége a szükséges összeköttetésekről és az összekötőalakulások felhasználásáról mielőbb áttekintést szerezni, mert a mozgó háború megkezdése után az előkészületi munkálatokban elkövetett mulasztásokat igen nehéz pótolni.

Mint hogy a távíró-berendezések nagyobb arányú elrombolása sok időt, számottevő munkaerőket és utóbbiakkal idejekorán való intézkedést igényelnek, feltételezhető, hogy az ellenséges területen levő állandó távíró-berendezések nagy részét épségben fogjuk találni. Elsősorban tehát mindig arra kell törekedni, hogy ne a tábori távíró anyagát építsük be, hanem hogy a talált vezetéket tegyük helyreállítás által használhatóvá és hogy

magát a helyreállítási anyagot is a helyszínen szerezték be.

Ily helyreállítások kivételét lényegesen megkönnyíti, ha a távíróalakulások már előzőleg értesülhetnek a vezeték irányáról, a megszakítások helyéről, valamint ezek megközelítő mérvéről.

Ezen vezetékek és anyagkészletek felderítésére minden kínálkozó alkalmat fel kell használni. E feladatok még külön parancs nélkül is — másnemű feladataik teljesítése mellett — a felderítő- és biztosító csapatokra hárulnak.

Mindezek dacára célszerű a felderítő csapatoknak — különösen eleinte míg ez teljesen szokásukká nem válik és ha az alparancsnokokat nem ismerjük — konkrét parancsokat adni, hogy :

1. mely útvonalak mentén tudják ki a villamos táv. v. távb. vezetékek létezését s huzalok számát, az elágazásokat és az előtalált vonalak állapotát, azaz a megszakítások vagy elrombolások helyeit és terjedelmét.

2. mely helységekben fontos számunkra a táv. v. távb. hivatal létezése és ha még nem lenne elrombolva a megtartása, mely utóbbi célból megfelelő intézkedések (tusz kiemelése v. megszállás) elrendelendők.

3. hol szakítsák meg és mily terjedelemben a felderítő osztagok az ellenség felé továbbvezető vonalakat.

4. és miként kapcsoljanak be felderítő osztagok az előtalált vezetékekbe az ellenséges forgalom lehallgatása végett.

Szükség esetén e feladatokkal külön osztagok bízhatnak meg, vagy az összekötő-csapatból külön e célra kirendelt szemrevételezők és egyéb tudakoló módok is igénybe veendők.

Mozgóháboruban az egyes összekötő eszközök alkalmazására általában az alábbi szempontok mérvadók :

Távbeszélő, távíró.

Minden hadosztály, a hds. vagy ldt. parancsnokság intézkedései szerint, fő előnyomulási menetvonalán legalább egy távbeszélő vonalat épít, illetve helyez üzembe.

Ezen vonalak közül azt, amelyiken az előjáró ldt. (hds.) parancsnokság is előnyomul «törzsvezeték»-nek nevezzük.

Ezen törzsvezetékek, valamint azok a többi vonalak is, melyekre egy utóbb jövő parancsnokságnak szüksége lehet, az utóbb jövő parancsnokságok által minden tekintetben mielőbb átveendőek hogy a ho. táv. szdók az előre építésben ne legyenek hátráltatva.

A ho. táv. századok ezen munkálatokat az előrenyomulással egyidejűleg és a menetelő oszlopok által biztosítva végzik.

A ho. táv. szd. parancsnoka meghatározza, hogy mely szakasz (raj) épít előre, mely szakaszok (rajok) menetelnek az élen az építés folytatása végett és hogy a visszamaradt szakaszok (rajok) az általuk kiépített vonalak lebontása, illetve átadása után hová vonuljanak be.

Az egyes távíró szakaszok, mint rendelkezési egységek ezen munkálatokat a táv. szd., illetve szakaszparancsnokok intézkedései szerint, rajonként (munkaegység) végzik.

Előnyomulásnál a távb. vonalak építését az előjáróról indulásával egyidejűleg, illetve amennyiben a helyzet megengedi, esetleg még előbb kell megkezdeni (szükség esetén fedezettel), mert az építőrészlegek a menetelő oszlopok által úgylis késleltetve lesznek.

Az építőrészlegeknek a menetrendben előírt távközöket jól ki kell használniok, sürgős esetekben pedig az

oszlopoknak az építőrészlegek számára saját menetük hátráltatása nélkül szabad helyet kell adniok.

Ha a terep megengedi, az uttól oldalt azzal párhuzamos építés lesz a legelőszerűbb. Az építőrészlegeknek gépkocsikon vagy egyéb járműveken való előreszállítása által az építés gyorsasága tetemesen növelhető.

A hdt., illetve hds. távíró századok a ho. táv. századok által kiépített s azoktól átvett vonalakat fokozatosan tökéletesítik.

A hds. összekötőcsapat parnok a rendelkezésre álló munkaerő és anyag tekintetbevételével megállapítja, hogy a futólágos jellegű törzsvezetékek közül melyek lesznek állandó vonalakká átépítve. Ezek lehetőleg a leendő hadtápkörlet főközlekedési vonalai mellett vezetendők, mely berendezés elérhetése végett a hds. összekötőcsapat parancsnokának a hds. hadtáp parancsnoksággal kell összeműködnie.

Szükséges, hogy a hds. (önálló seregtest) parancsnokságok egymás között távbeszélővel állandóan össze legyenek kötve; távíróösszeköttetések a viszonyokhoz képest szintén csak rövid időre nélkülözhetők.

Az egyes hds. (önálló seregtest) parságoktól a hds. fővezérséghez és a hds. hadtápparsághoz a távbeszélőn kívül, távíró (Hugghes) összeköttetés is feltétlenül kell.

A hds. összekötőcsapat parancsnokának törekedni kell arra, hogy az esetleg előtalált ellenséges hálózat ügyes felhasználása és kapcsolása által a fővezérség központjával különféle utakon is kapjon összeköttetést.

Az egyes hadtestek által létesített haránt összeköttetéseket, a hadműveletök előhaladásával, a hadseregek egymásközötti összeköttetésére kell felhasználni.

Rádiótávíró.

A rádió összekötőszolgálat célszerű és előrelátó vezetése mellett minden körülmények között biztos és nagy teljesítményű összekötőeszköz a vezetőség kezében, sőt sokszor egyes hadműveletek egész tartama alatt az egyetlen összeköttetési lehetőség.

A táb. összekötő ügyek főnöke, a hds. fővezérségéhez, a hds. és hdt. parságokhoz beosztott önálló tábori rádióállomások, valamint a ho. rádiószázadok vezető állomásainak egyöntetű összműködését szabályozza, részükre kiutalja a hívójeleket és a használandó hullámhosszuságokat.

A mozgás alatti biztos összeköttetések fenntartására a táb. összekötő ügyek főnöke és a seregtestek összekötő-oszlopok parnokai szabályozzák az alárendelt rádióállomások működési időpontjait.

A felállított állomások s az azt felállító mozgó parságok között távbeszélő, kerékpáros, gépkocsi, jelentő lovas, stb. összeköttetésekről kell gondoskodni.

A repülő szolgálatban a távoli felderítésre kiküldött repülők jelentéseiket rádió útján azonnal továbbíthatják, a vezetőség tehát idejében tudomást szerezhet döntő fontosságú ellenséges mozdulatokról s a repülő sem kénytelen a felderítését megszakítani.

A tüzérség a hozzája beosztott s rádióval felszerelt repülők támogatásával működését már a harc bevezetésekor, még a távbeszélővonalak kiépítése előtt — eredményesen megkezdheti.

A jelző összeköttetésekre,

a repülőkre,

a postagalambokra és

a jelentő kutyákra

vonatkozó alkalmazási elveket az I. Rész ismerteti,

Jól átgondolt és egymással összhangban levő alkalmazásuk azonban a magasabb parancsnokságok érdeke, mivel különösen válságos pillanatokban előfordul, hogy egyetlen összekötőeszközt képeznek.

A hadosztályok összekötő csapatainak parancsnokai — a nem villamos összekötőeszközök [szükség szerint kívánatos alkalmazását ha kell, a részletekig szabályozhatják, hogy a kívánatos összműködés biztosíttassék, illetve az összes eszközök kihasználtságának. A ho. és hdt. összekötő csapatparancsnokok ily részletintézkedéseket azonban csakis személyesen keresztül vitt helyszíni szemlék alapján javasolhatnak.

b) Előnyomulásnál. (1. sz. melléklet.)

Előnyomulásnál az összekötő alakulásoknak a menetrendbe előre meghatározott besorolása nem célszerű, beosztásuk mindig alkalmaztatásuk időpontjától és nemétől függ. Minden körülmények között azonban ajánlatos, hogy az összekötő alakulások legalább egy része állandóan a menetoszlop elején meneteljen.

Fontos, hogy az összekötő alakulások parancsnoka menet alatt is állandó érintkezésben legyen előljáró parancsnokával s különösen a drótnélküli összeköttetések esetleges felvételére javaslatot tegyen.

Az oszlopparancsnok közvetlen közelében egy távbeszélő és egy rádióállomás, hegyvidéken 1—2 távjelzőállomás meneteljen.

Ha csak lehetséges, még a ho.-nak alárendelt alparancsnokságokhoz is rádiót kell beosztani.

Előnyomulás alatt a hds., hdt. és ho. összekötő csapat parancsnokai egységesen szabályozzák a rendelkezésre álló rádióállomások (hegyvidéken azonkívül táv-

jelzőállomások) felállítási, illetve működési idejét. A rendelkezésre álló rádióállomásokhoz képest lehetőleg minden oszlopnál felváltva, állandóan egy rádióállomás felvételre készen álljon, hogy a repülőktől, mozgó törzsektől vagy csapatoktól érkező rádió távíratok azonnal felfoghatók legyenek. Ugyanezen elv vonatkozik természetesen a távbeszélőállomásokra is, amennyiben a távbeszélő vonalak kiépítése, illetve helyreállítása ezt lehetővé teszi, valamint hegyvidéken a távjelzőállomásokra is, a mennyiben a látóvonalak alkalmazásukra meg vannak.

Távjelzőállomásokkal való intézkedéseknél elvül szolgáljon, hogy sohasem az előhaladó távjelzőállomások felállítási helyét határozzuk meg, hanem mindig egy hátul, illetve még biztosított körletben fekvő, jól látható ponton állítsunk fel egy «törzs»-állomást, melynél a szükséghez képest több készüléket több állomás személyzetével egyesíthetünk a különböző irányok felvételére. Ezen állomás távbeszélővel való állandó összeköttetésére azután különös súlyt kell helyezni. Az elől menetelő állomások a helyzet és a látóvonalak lehetősége szerint köteles a «törzsállomással» az összeköttetést megkeresni, a mi aztán teljesen mellékes, hogy azt egy völgy legmélyebb pontjáról vagy egy magaslat oldaláról létesítik.

Az előjáró parancsnokságok gondoskodni tartoznak arról, hogy az alárendelt csapatok által felállított távbeszélő-, távjelző- és rádióállomások, ha a parancsnokság által túlhaladtak, — esetleg felváltás útján — mielőbb felszabaduljanak és csapatjukhoz felzárkózhassanak.

Menetelő kötelékek minden hosszabb megállásnál távbeszélő vagy rádió, ahol a látóvonalak megengedek, távjelző összeköttetést tartoznak hátrafelé felvenni.

Menetelő oszlopok mentén a fényjelzések — különösen éjjel és ha nem biztosított területen menetelünk, — csak hátrafelé vannak megengedve.

e) Támadásnál.

Találkozó harcnál és támadásnál a harcoló csapatok és parancsnokságok közötti, kellő időben létesült, biztos összeköttetés elsőrendű követelmény. Csak azon esetben, ha sikerült a biztos összeköttetéseket idejében helyreállítani, lesz képes a vezetés befolyását biztosítani, a harc bevezetésénél és keresztülvitelénél.

Ehhez természetesen az összekötőeszközök mindenféle nemét fel kell használni.

A harc vezetéséhez szükséges összekötővonalakat első sorban a ho. távírószázadok és a csapat távbeszélő alakulások építik ki.

A ho. távírószázad már a harc kezdetén a ho. főelőnyomulási menetvonalán annyira épít előre, amennyire csak lehetséges, de mindenesetre legalább a ho. parancsnokságnak közvetlen alárendelt előlévő parancsnokságig.

A ho. összekötő alakulások által a támadás folyamán fokozatosan előretolt távbeszélő, rádió, jelző stb. állomások felállításí helyeit az alárendelt csapatoknak mielőbb tudomásukra kell hozni. A csapat távbeszélő alakulások parancsnokai viszont felelőssek azért, hogy ezen állomásokhoz idejében csatlakozó vezetékek épüljenek, mert ezáltal lesz csak elérhető az, hogy a csapat távbeszélő alakulások vezetékkanyaga a támadás túlhaladása esetén azonnal lebontható legyen.

Szabaddá vált vonalak azonnal lebontandók, személyzet és anyag a leggyorsabban felzárkózik.

Jó kilátású pontokra, melyek — az illető vezérkari főnök szerint — előreláthatólag törzsek álláspontjai lesznek, idejében távbeszélő, rádió, jelző stb. összeköttetéseket kell létesíteni. Csak ily módon érhetjük el, hogy az egyes parancsnokságok álláspontjuk változtatásánál az új állásponton már minden irányban kész összeköttetéseket találnak.

Minden parancsnokság álláspontjának változtatásakor az elhagyott állásponton egy — a helyzetben teljesen tájékozott — tisztet köteles visszahagyni kerékpárossal vagy jelentő lovassal.

A drótnélküli összekötő eszközöknek (jelentőkutyát is beleértve) tervszerű alkalmazása a csapatok igen nehéz összekötő szolgálatát nagy mértékben támogatja, de különösen azok jelentő szolgálatát hátrafelé igen gyorsítja.

Kövessünk el mindent, hogy a parancsnokságokhoz a jelentések kellő időben érkezzenek be, mivel a harc vezetéséhez szükséges további parancsok idejekorán csak ezek alapján adhatók ki.

Sikeres támadásnál a tervbevetett üldözéshez megkívánt összeköttetésekre idejében elő kell készülni, azaz elegendő számú csapat-távbeszélő és összekötőalakulást teljes anyagfelezereléssel, lehetőleg messze elől összepontosítsunk, mert az üldöző csapatokkal az összeköttetésnek semmi körülmények között sem szabad megszakadnia.

a) Üldözésnél.

Üldözésnél mindaddig, míg a gyalogság a távolodó ellenséget széles harc alakzatba fejlődve követi, folytonos távbeszélő összeköttetésekre nem számíthatunk. Ezen idő alatt első sorban jelentő lovas, kerékpáros, jelző, jelentő-

kutya, postagalamb, rádió stb. összeköttetésekre kell támaszkodnunk, melyeket már kellő időben kell előkészíteni.

A hó. táviróezred, távbeszélő vonalainak építését, az üldöző csapatok után a legnagyobb eréllyel folytatja, s ha az üldözés egy újabb harc, vagy csak ideiglenes pihenés következtében is megszakadna, a hó. összekötő-csapatok parancsnoka mielőbb adja tudtul a csapatoknak, hogy mely pontokhoz keressenek hátra felé távbeszélő csatlakozást. A rádió és fényjelző összekötő eszközökre hasonló elvek vonatkoznak.

e) Védelemnél.

Védelemnél az összes összekötő eszközök tervszerű elhelyezése és alkalmazása, azoknak biztos összefüggése egy egységes hálózattá, elsőrendű követelmény.

Szükséges, hogy a vezetőség, az ellenség szándékáról és erőelosztásáról idejében világos képet alkothasson magának. Elengedhetetlen tehát, hogy úgy a földérítő osztagok, mint az összes csapatok és parancsnokságok jelentéseiket gyorsan s biztosan tudják továbbítani, illetve részükre parancsok idejében továbbíthatók legyenek. Mindehhez természetesen egy — szélességben és mélységben megfelelőleg kiterjedt összekötő hálózat szükséges.

Előfeltétel, hogy a hó. összekötőcsapat-parancsnokai a védelmi hálózat egységes és összefüggő kiépítése érdekében a csapattávbeszélő-alakulások összekötőügyi műszaki működését befolyásolja, de egyúttal támogassa is.

Mindenekelőtt a földérítésre mossze előretolt osztagok megfelelő összeköttetéséről kell gondoskodni, mivel a csapat távb. alakulások, felszereléseiknél fogva, ezt

a feladatot nem tudják teljesen megoldani. A magasabb parancsnokságok kötelessége intézkedni aziránt, hogy a földerítő osztagok megfelelő számú rádió, messzeható távjelző, jelentőlovas, jelentőkutya, postagalamb, kerékpáros stb. összekötőeszközök felett rendelkezzenek.

Az előretolt földerítő, megfigyelő és feltartóztató osztagokkal v. megtévesztő állásokkal való távbeszélő összeköttetésre mindenekelőtt a netán meglévő állandó vonalakat kell a távbeszélő összeköttetésekre felhasználni, ha ezek meghagyása az előterepen egyáltalában célszerű. Különbözik pedig a távjelző összeköttetések, postagalambok, motorkerékpárok, jelentőkutyák, járőr- és kiserádióállomások kihasználása lép előtérbe.

Új távbeszélő vonalak építése elsősorban az előretolt jelentésgyűjtő-állomásokhoz szükséges, ezeknek a vonalnak gyors lebontására megfelelőleg elő kell készülni.

Az ellenség közelodésekor a földerítő osztagokkal bevonuló és használatra alkalmasnak maradt összekötő eszközök új elhelyezésére, illetve további alkalmazására idejében gondoskodjunk. Legtöbbször előnyös lesz ezeket — minthogy rendszerint a nehéz teljesítmények után többé-kevésbé kimerültek lesznek, de az előterepen helyi ismereteket szereztek, — az esetleges üldözésre kiszemelt osztagokhoz beosztani.

Az ellenséges támadás alatt gyakran célszerű és szükséges, hogy az összekötőcsapatok egy részét érintetlenül a magasabb parancsnokság rendelkezésére viesszartartsuk, hogy ezzel egyrészt válságos pillanatokban megszakadt összeköttetéseket gyorsan pótolni tudjunk.

A honi összekötőcsapatok parancsnoka a védelmi összekötőhálózat telepítésénél azonkívül, hogy különös sújt helyez arra, hogy a különböző eszközök beállításán egymást célszerűen kiegészítsék, a különleges rendelte-

tésű villamos hálózatok (gyalogosági, tüzérségi, repülő, stb.) egymást működésükben ne zavarják, tekintettel legyen arra is, hogy újabb csapatkötelekek bevetésénél, ezek a meglévő hálózathoz műszaki szempontból könnyen kapjanak csatlakozást.

f) Visszavonulásnál.

Visszavonulásnál főkövetelmény, hogy a magasabb parancsnokságok az utóvédcsapatokkal és a leleplezésre kirendelt osztagokkal állandó biztos összeköttetésben maradjanak.

A visszafelé mozgó seregetest parancsnokságnak új álláspontján az összeköttetés azonnali felvétele hátrafelé legtöbbször nem ütközik nehézségekbe, miután ezen mozgás legtöbb esetben a már meglévő összekötő vonalak mentén történik.

Kevésbé egyszerű a helyzet azonban a harcolva visszavonuló csapatoknál. Ezeknek az ellenség behatása folytán sokszor nem fog sikerülni gyors csatlakozást találni a meglévő összekötő hálózathoz. Gyors mozgásnál tehát a csapatokhoz, különösen a szárnyakra, mindenekelőtt drótnélküli és távjelző összekötőeszközöket kell beosztani.

A hátsó területeken, jelzőállomások felállítására alkalmas pontokat még a visszavonulás megkezdése előtt meg kell állapítani, idejében berendezni e csapatoknak tudtul adni.

Ebből következik, hogy az összekötőcsapatok parancsnoka úgy támadásnál, mint védelemnél a visszavonulás lehetőségével is számoljon, és mindkét esetben előre ufontolja meg a mögöttes terep és a meglévő villamos összekötőhálózat felhasználhatóságát és befolyását, vala-

mint a szükségessé válható kiegészítő intézkedéseket és az azok végrehajtására megkívánt összekötőcsapatok készenlétben tartását.

A távíró- és távbeszélő-berendezések anyagának megmentésére mindent el kell követni, az ellenségnek kényszerűségből átengedett vezetékeket a rendelkezésre álló időhöz képest több helyen meg kell szakítani, esetleg a hads. parancsnokság parancsára szétrombolni. Ezen munkálatokat a ho. összekötőcsapat parancsnokának intézkedése szerint maguk az összekötő alakulások végérik, miután a csapat távbeszélő alakulások kevésbé szakképzett személyzetének helytelen megszakítási, illetve szétrombolási munkálatai később súlyos következményekkel járhat.

Ismételt utóvéd állás felvételénél az alárendelt parancsnokságok — esetleg a ho. összekötőcsapat parancsnokának intézkedései alapján — azonnal a meglévő összekötőhálózathoz csatlakoznak.

3. Állásharcban.

a) Általában.

Állásharcban az összekötőhálózat mikénti kiépítése a helyzettől, a tereptől, a rendelkezésre álló időtől és összekötőcsapatok számától, valamint a műszaki anyag utánszállításától függ.

Tartsuk mindig szemelőtt, hogy a legnyugodtabb mellékes arcvonal is hirtelen főharctérre válhat.

Szükséges tehát, hogy az összekötőhálózat első kiépítésénél már tekintettel legyünk arra, hogy esetleg újabb csapattekercs harcbevetésekor a meglévő összekötő-

hálózatot egységesen és könnyen áttekinthetően tudjuk tovább fejleszteni.

Az összekötőhálózat helyes kiépítése megkívánja, hogy úgy az előllevő, mint a hátsó parancsnokságok álláspontjukat idejében válasszák meg. A távbeszélő s egyéb központok áthelyezése, közvetlen a harc előtt, vagy a harc alatt, az összekötő forgalomban igen nagy zavart okozhat.

A magasabb parancsnokságok álláspontjuk megválasztásánál tekintettel legyenek arra is, hogy az összes összekötő eszközöknek egy egységes központtá való egyesítését ezen hely technikai tekintetben is megengedje.

A ho. parság álláspontjának esetleges változtatásánál lehetőleg a már meglévő összekötővonalak irányára is tekintettel legyen.

Kevésbé jelentős, nyugodtabb arcvonal szakaszokon elsősorban a legfontosabb s már a nyugalmas időszakban is nélkülözhetetlen összekötő vonalakat építjük ki.

Mindazon további összekötővonalakat, melyek egy ellenséges támadás esetén kellene, szemrevételezzük s a rendelkezésre álló anyaghoz képest ki is építtetjük. Az elől lévő parancsnokságok közelében a távb. állomások részére lövedékbiztos fedozéket kell előkészíteni.

A hads. fővezérségtől az alárendelt hds. (önálló seregtest) parancsnokságokhoz egyenkint kb. a következő távbeszélő vonalak szükségesek, és pedig: 2 vonal tisztán hadművelet forgalomra, 1—1 vonal a repülő, a léghajó és a repülőelhárító szolgálatra és 2 vonal az általános forgalomra. Ezeken kívül legalább még 2 távíróvonal álljon rendelkezésre.

Az egyes hds. (önálló seregtest) parancsnokságok úgy egymás között, mint az alárendelt hdt. parancsnokságok-

kal a forgalomnak megfelelő számú távbeszélő- és távíró-vonalakkal legyenek összekötve.

A hdt. parancsnokságok az alárendelt ho. parancsnokságokkal távbeszélőn kívül a lehetőséghez képest távíró összeköttetésben is álljanak.

A legfontosabb vasúti rakodóhelyek a hds. fővezérséggel és a hds. parancsnoksággal, valamint a közelebbi csapatokkal közvetlen távbeszélő összeköttetésben álljanak.

A magasabb parancsnokságok közti drótösszeköttetések megszakadása esetén, a zavar helyreállításának idejére rádió-összeköttetéseket alkalmazunk. A magasabb parancsnokságokhoz beosztott rádió-állomásokat tehát ezen célra, valamint arra is, hogy azok az elsővonalból és a repülőktől jövő rádió-közleményeket is fel tudják venni, előkészítjük.

A magasabb parancsnokságoknál a meglévő forgalom nagyságához képest esetleg külön «Vezérkari központok»-at állítunk fel, melyekbe csak a hadműveletileg és harcászatiilag fontos vonalak lesznek bekapcsolva.

Hátsó állások megszállásánál mindenekelőtt a már meglévő vonalakat használjuk fel. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a vezetéseket az arcvonalra merőlegesen vezetjük.

A védelmi harc előkészítésénél a legközelebb bevetésre kerülő csapatok, tartalékok, a beavatkozó hadosztály és a felváltóhadosztály számára idejekorán ember és anyag készletekről kell gondoskodni, miután ezeknek előrevonása a harc alatt tapasztalat szerint hosszadalmas. A felhalmozott anyagoknak az igénylő helyekre szükségessé válható gyors kiszállítása végett az összekötő alakulások összes nélkülözhető járművei kéznél tartandók.

Egy hadosztályszakaszon belül az összekötő hálózat kiépítése különös gondosságot igényel. Ezen hálózat te-

lepitése egyszerű és világos legyen, hogy a harc folyamán bevetett újabb csapat-kötelékek gyorsan kiismerjék magukat.

A ho. összekötő-csapatparancsnok arra törekedjék, hogy a csapattávbeszélő-alakulások és a ho. összekötő-csapatok által létesített összekötő berendezések egy egységes és áttekinthető hadosztály-összekötő-hálózattá alakuljon ki. Ezen cél érdekében a csapattávbeszélő-parancsnokok a ho. összekötő-csapatparancsnoknak is alá vannak rendelve.

A ho. összekötő-csapatok, a csapattestek, de különösen a különleges alakulások (pl. tüzérségi mérőcsapatok) távbeszélő alakulásait a csapat-hálózat kiépítésénél támogatassák.

Egyes hadosztályok összekötő-csapatái szükség esetén a hadsereg fővezérség, vagy a hadsereg (csoport) parancsnokságok összekötő alakulásainak részével megerősíthetők. Fontos, hogy ezen erősítéseket a hadosztályok idejében úgy igényeljék, hogy az erősítések lehetőleg még az ellenséges támadás kezdete előtt magukat az új helyzetbe beleéljék.

Erős és tartós ellenséges tűzben a távb. vonalak nagy része, sokszor hosszabb időre megszakad, feltétlenül kell tehát, hogy úgy a csapatok, mint a hátul lévő parancsnokságok már nyugodt időszakban egyéb összekötő eszközök alkalmazásához is hozzászokjanak. Különösen a tüzérség számoljon azzal, hogy erős ellenséges tűzben az első vonalból aligha fog távbeszélő összeköttetést kapni. Ezért a hatásos tüzkörletben már előre megfelelő számú drótnélküli összekötő eszközöket úgy építsünk be és tartsunk üzemben, hogy tulajdonképpen ezek képezzék az első vonal összekötő hálózatának alapját (Lásd I. Rész. Fényjelzés, Kísrádió, reptűz,

jelentőfutó, postagalamb, jelentőkutya és szükségpeli összekötő eszközök.)

Egy állásban lévő hadosztály összekötő hálózata több egymást fedő, de egymástól független — összekötő hálózatból áll és pedig:

1. A harcvezetést szolgáló összekötő hálózatból, (a gyalogsági csapathálózatot is beleértve.)
2. a tüzérségi hálózatból és
3. a különleges hálózatból.

1. a harcvezetést szolgáló hálózat, 2. sz. melléklet, mely az összes csapatok egységes vezetését biztosítja, képezi az alapját az egész ho. összekötőhálózatnak.

Élső sorban — most még — a villamos eszközök és ezek közül is tulnyomóan a távbeszélő kihasználására van alapítva.

Seimatikusan véve, ezen hálózat a ho. parancsnokságtól a gyalog ddr., ezred és tüzér csoport parancsnokságokig félállandó jellegű csupasz vezetékekből, az említett parancsnokságoktól még előrébb gyengén feszített kábel vezetékekből s még előrébb a leghatásosabb tüzérkörletben pedig földalatt épített páncél és ólomkábelek-
ből áll.

Gondos és gyors vonalfentartó szolgálat szervezése, a fentartó legénység ügyes elhelyezése védett helyeken a vonalak mentén, rendszerint több eredményt biztosít, mintha felette sok vezetékeket építünk ki.

2. A tüzérségi hálózat, 3. sz. melléklet, a tüzérségen belül a tüzérandár, csoportok, útegek és utóbbiak figyelői közötti összeköttetéseket öleli fel. Ez a hálózat mondhatni kizárólag a távbeszélőn alapszik. Kivételt képeznek a tüzérségi repülők összeköttetései, melyek természetesen a vezeték nélküli összeköttetésekre, és

pedig elsősorban rádió, másodsorban optikai összeköttetésekre vannak alapítva.

A tűzérségi harc vezetéséhez fő követelmény, hogy a ho. tűzérség parancsnoka a ho.-hoz beosztott repülőteleppel, a repülők harcállomásaikkal és a lóghajó állomásokkal közvetlen távbeszélő összeköttetésben álljon.

A tűzérségi hálózat független a harcvezetést szolgáló összekötő hálózattól, vezetékkel lehetőleg más irányokon építendők ki. Ezen hálózat kiépítésénél arra is tekintettel kell lenni, hogy az újonnan bevonuló erősítőútegek a már betanult régi figyelőkkel is azonnal összeköttetésben legyenek. Hogy ezt lehetővé tegyék, célszerű minden tűzérső csoport körletében egy távb. központot felállítani, melyekbe úgy a megfigyelők, mint az egyes útegek távb. vonalait bekapcsoljuk.

Minden útegnek a fő megfigyelőhelyével közvetlen, a tűzérségi felderítő és mérőszázaddal, a repülő és lóghajó osztagokkal pedig a tűzér csoport, illetve a ho. tűz. parságok útján, távb. összeköttetésben kell állani.

Ez nem zárja azonban ki, hogy egyes, különleges feladattal vagy ürmérettel bíró útegek a tűzérségi mérőcsapattal és légijármű osztagparságokkal külön közvetlen összeköttetésben ne álljanak, ha feladataik sikeres megoldásához ez feltétlenül szükségesnek látszik. Célszerű továbbá a tüzelő útegeket, amennyiben közelükben léggömbök vannak, ezekkel közvetlen távbeszélővel összekötni.

A tűzérségi harc sikeres kimenetelére döntő fontosságú, hogy a repülőkön és a léggömbökön elhelyezett figyelők a tűzérséggel szoros rádió összeköttetésben álljanak. Ezen feladat megoldásához a ho. rádió-század 4. szakasza, mely négy kistrádió, négy járórádió és négy rádió felvevőállomásból áll, van rendszeresítve. A ho.

összekötő csapatparancsnok a tüzérség igénylésének megfelelően osztja szét ezen állomásokat.

3. A különleges hálózat az aknavetők, a tüzérségi felderítő- és mérő-század, a repülők, léghajók, a repülő-elhárító szolgálat, stb. részére szükséges összekötő hálózatot öleli fel.

Az aknavető csoportokat mindenkor a harcászati helyzetnek megfelelően a tüzérségi és a gyalogsági hálózathoz csatlakoztatjuk. I. Rész, 5. sz. melléklet.

Amennyiben az aknavetők nagy számban nyernének alkalmazást, úgy az egységes tűzvezetés érdekében az aknavetők számára külön távbeszélő központok szükségesek, melyeket rendszerint a gy. zlj központok magasságában rendeztünk be.

A tüzérségi felderítő és mérőszázad, 4. sz. melléklet, távbeszélő összeköttetései a mérőhelyeken és a mérőcsapatok közötti összeköttetéseken kívül, még azt a célt is szolgálják, hogy a tüzérparancsnokságok és tüzelő útegek a mérési eredményekről azonnal tudomást szerezzenek. Minden mérőhely tehát közvetlen összeköttetésben áll a mérőcsapattal, melynek viszont a tüzérségi hálózathoz van közvetlen távbeszélő csatlakozása.

A légijármű elhárító csoport parancsnokságoknál, 5. sz. melléklet, a légijármű jelentő szolgálat összes összfutó vezetőkei úgy legyenek elrendezve, hogy a légi védelem összes szerveinek gyors felriasztása és összműködése biztosítva legyen.

A légijármű jelentő szolgálat érdekében minden más územben lévő vonalakat is fel lehet használni, ezen vonalakat azonban megelőzőleg «Légvédelem» riadó felhívással szabaddá kell tenni.

A repülőszázadok, 5. sz. melléklet azon parancsnokságokkal, melyek harcászati alkalmazásukat szabá-

lyozzák és a repülőcsoport parancsnokságokkal közvetlen távbeszélő összeköttetésben álljanak. Szükséges továbbá, hogy mindazon repülőszázadok, melyek a tüzérségi tüzeharcnál tekintetbe jöhetnek, a tüzérparancsnokságokkal is közvetlen összeköttetésben legyenek.

A harczi repülők parancsnokságai egymás között, a repülő elhárító csoport-parancsnokságokkal és a magasabb parancsnokságokhoz beosztott repülő parancsnokokkal közvetlen távbeszélő-összeköttetésben álljanak.

A repülőszolgálat összes távbeszélő vonalai egy vagy több távbeszélő központba futnak össze, mely központok legtöbbször a magasabb parancsnokságok repülőcsapat parancsnokságainál nyernek felállítást.

A léggömbök távbeszélő hálózata. 6. sz. melléklet, a léggömbök belövési és egyéb megfigyeléseit gyorsan a tüzérséghez, hadosztályokhoz, a hdt (csoport) parancsnokságokhoz, a tüzérségi mérő csapatokhoz és egyéb illetékes helyekre továbbítják.

Egy hadtesten (csoporton) belül a léggömbök távbeszélővonalai egy külön távbeszélőközponthban vannak egyesítve, mely rendszerint a tábori léghajós osztag parancsnokságnál nyer felállítást.

A gyalogsági, tüzérségi és az összes különleges hálózatok összefüggését egymás között, valamint a szomszéd hadosztályokkal akképen szabályozzuk, hogy a megfigyelő, jelentő és parancsadási szolgálat a harctertület minden pontján gyorsan és kifogástalanul működjön és hogy ezen hálózatok egymást kölcsönösen kiegészítsék.

Az egész összekötőhálózat mélységben tagozódik. Az összekötőeszközök szétforgácsolt elhelyezését és alkalmazását kerülni kell. Ha pld. egy hadosztálynál csak kevés földtávíróállomás áll rendelkezésre, úgy azokat

inkább csak egy ezrednél, vagy tüzércsoportnál alkalmazzuk, semmint, hogy az ezredekre egyenletesen osszuk szét.

A magasabb parancsnokságokat, de különösen az elől lévő kisebb parancsnokságokat és csapatokat állandóan s pontosan tájékoztatni kell afelől, hogy a hozzájuk közvetlen beosztott összekötőeszközökön kívül még hol vannak közelükben összekötőeszközök beépítve, melyeket szükség esetén szintén igénybe vehetnek.

Egy hadosztály elfolásánál a ho. összekötőcsapatok parancsnoka a vezérkari tisztekkel együtt, idejében menjen előre, hogy a csapatok beérkezésekor a helyzettel és a ho. összekötőhálózat tervével már teljesen tisztában legyen.

A riadó jelzéseket minden hadosztályon belül egységesen szabályozzuk. Ezekre nézve a következő elvek mérvadók:

Hareteri riadó jelzéseket az összes összekötőeszközöknek azonnal tovább kell adniok.

Gázriadó jelzések csak ütőszerszámokkal adhatók tovább (harangok, csengők, gongok) stb. szájjal fúvó eszközök a gázzal már elöntött területeken nem alkalmazhatók.

Erős ködben a századparancsnokságtól felfelé közlési állapota lesz elrendelve, mely esetben a jelentőfutók, jelentőlovasok, világítójelzések stb. láncolata sűrűsítendő. A figyelő léggömbök feleresztése ajánlatos. A rádió- és földtávíró összeköttetések erős ködben különös jelentőséggel bírnak.

Záró és megsemmisítő tűznek az első vonalból való igénylésére vonatkozó jelzésekre a hds. fővezérség intézkedik egységesen.

b) Támadásnál.

Állásharcban a saját részről tervezett támadás bevezetéséhez és végrehajtásához már tervszerűen előkészített összekötőhálózat szükséges. Fontos tehát, hogy a ho. összekötő csapatok parancsnoka az összes utasításokat idejekorán kapja meg, melyek alapján személyes szemrevételezések által állapítsa meg az összeköttetések terjedelmét, valamint az esetleg szükséges ember és anyag pótlásokat.

Az összeköttetések miként kiépítésének részleteit, mennyire csak lehetséges szintén magán a terepen kell megállapítani. Még a támadás kezdete előtt meg kell állapítani, hogy a rendelkezésre álló összekötő csapatok miként lesznek a támadás alatt és annak folyamán alkalmazva.

A harcoló csapatok parancsnokainak, valamint az összekötő csapatok összes tisztjeinek és altisztjeinek, továbbá a csapat távbeszélő alakulásoknak a támadás területén rendelkezésre álló összekötő eszközökről tudomással kell birniok, különösen vonatkozik ez az előkészítő munkálatokkal létesített újabb összekötő eszközökre.

Ha az ellenség a támadás előkészületeiről tudomást szerez, rendszerint meg fogja kísérelni, hogy az összeköttetéseinket szétrombolja és hogy azok helyreállítását megakadályozza. Ezért a hadosztálynál nyilvántartott páeztázó térképek alapján a ho. összekötő csapatok parancsnoka megállapítja, hogy melyek azok a területek és irányok, melyek kevésbé állanak elleneleges tűzvérségi tűz alatt és így új összekötővonalak berendezésére alkalmasak.

Ha a támadás folyamán újabb csapatkötelékek lesznek bevetve, úgy a megfelelő hálózat és központok átvétele idejekorán előkészítendő.

A támadás előkészítésénél a lehallgatás ellen különös gonddal kell védekezni. Minden — még a látszólag jelentéktelen — rendelkezéseket is lehetőleg írásban küldönc útján, nem pedig távbeszélőn, rádión, vagy földtávírón továbbítsunk.

Ajánlatos a támadás kezdete előtti időszakban a távbeszélő, rádió és földtávíró forgalmat a gyalog dandárparancsnokságtól előre teljesen beszüntetni.

Az újonnan felállított rádióállomásokkal a támadás kezdete előtt semmi körülmények között sem szabad levelezni, nehogy jelenléttiket eláruljuk. A tulajdonképeni támadási arcvonal szakaszt, a szomszéd szakaszokban folytatott ügyes, az ellenség félrevezetésére alkalmas rádió és földtávíró üzemmel jelentékenyen leplezhetjük.

Ha az arcvonalból csapatkötelékek vonatnak ki, ennek leleplezésére az összekötő forgalom továbbra is aképen folytatandó, mintha a kivont csapatok még jelen lennének.

A fényjelzésre alkalmas pontokat már a támadás megkezdése előtt meg kell állapítani.

Közvetlen a támadás előtt, de legkésőbb annak megkezdésével az ellenség összekötő berendezései tűzérési és aknavető tüzrel szétrombolandók. Ehhez a repülőek által készített fényképek beható tanulmányozása, valamint a foglyok alapos kikérdezése által szerezzük meg a szükséges adatokat.

A támadás végrehajtásánál minden zászlóalj körletében legalább egy távbeszélő vonalat építettünk a rohamcsapatok után, e ezenkívül lehetőség szerint zászlóaljanként egy drótnélküli összekötő eszközt utalunk ki.

A rohamcsapatokkal együtt előrenyomuló tűzérési figyelők összeköttetéséről külön kell gondoskodni.

Fényjelző, rádió és földtávíró összeköttetésekről még

akkor is azonnal gondoskodni kell, ha a távbeszélő összeköttetés kifogástalanul működik. Ezen említett drótnélküli állomások azonnal fészkeljék be magukat az újonnan elfoglalt állásokba.

Semmi körülmények között sem szabad a támadásnak az összeköttetések hiánya folytán időelőtt megakadnia.

Ha támadási cél elérése után az ellenséges tűzhatás és egyéb hibák folytán az előlévő csapatokkal minden összeköttetés megszakad, úgy gyakran a gyalogsági repülő fogja az első hírt hozni a saját csapataink által elért vonalról.

A gyalogság előnyomulásával egyidejűleg jelentőfutóláncot rendezünk be.

Ha a támadás — az ellenséges állások áttörése végett — nagy szélességben lesz végrehajtva, úgy feltétlen szükséges, hogy úgy a vezetés számára, mint az áttörésben résztvévő csapatok közigazgatási szükségleteire egy új összekötőhálózatot építsünk ki.

Hogy a támadás előrehaladásával a csapat távbeszélő alakulások eredményes működése biztosíttassék, szükséges, hogy az általuk eddig tűzben tartott hálózatot a magasabb parancsnokságok összekötőcsapatai mielőbb átvegyék és előre felé tovább fejlesszék, mert különben a csapat-távbeszélő alakulások csatlakozása hátra felé vagy megszakad, vagy igen sok embert és anyagot vesz igénybe.

Célszerű, minden ho. körletében, egy ho. jelentő központot, amennyire csak lehetséges, messze előre tolni, mely több vezetékekkel legyen hátra felé összeköttetésben. A gyalogság és tüzérség ezen ho. jelentő központhoz vesznek föl mielőbb csatlakozást. A támadás előrehaladásával ezen ho. jelentő központok, valamint a tüzérség

számára létesített tüzérségi megfigyelő központok fokozatosan előbbre helyezendők.

Az egyéb összekötőeszközök (jelentő kutya, postagalamb, hang és fényjelek stb.) alkalmazását bővebben az I. rész tárgyalja.

c) Védelemmel.

Állásharoban, ha az ellenség támad, általában az előző b) pontban mondott elvek mérvadók.

A rendelkezésre álló erők felhasználásánál mindent el kell követnünk, hogy a harcshüvelyekben és az ellenséges tűzhatás gyengülősekor a megszakadt összeköttetéseket azonnal helyre állítsuk.

Az összekötőesapat tisztjeinek és legénységének, valamint a csapat távbeszélő alakulásoknak elszánt és erélyes beavatkozása úgy a vezetés, mint a harcoló csapatok számára nélkülözhetetlen.

Főkövetelmény, hogy a gyalogság a tüzérpáncsnokságokkal és útegekkel állandóan összeköttetésben maradjon, e tekintetben az összes összekötő- és csapat-távbeszélő alakulásoknak szorosan együtt kell működniök.

Ha sikerül az összekötő- és csapat-távbeszélő alakulásoknak azt lehetővé tenni, hogy a saját tüzérségünk tüze gyalogságunk védelmére idejében érvényesüljön, úgy már nagy eredményeket értünk el.

A gyalogságnak és tüzérségnek — saját érdekben — főkötelességük, hogy a hozzájuk beosztott összekötőeszközökkel egymást kölcsönösen támogatassák és kiegészítsék.

A magasabb parancsnokságok a harc tér eseményeiről legtöbbször csak ügyes kutató és figyelő járőrök kiküldése, illetve felállítása által tudnak megbízható híre-

ket szerezni. Ezeknek bő ellátása összekötőeszközökkel, fő követelmény.

A készenlében tartott beavatkozó csapatokat a meglévő összekötőhálózatról pontosan kell tájékoztatni és az előrelátható alkalmazásuknak megfelelően a meglévő összekötőhálózathoz való gyors csatlakozásukat készítjük elő. Célszerű ezen beavatkozó csapatokhoz — tekintettel alkalmazási helyüknek bizonytalanságára — minél több drótnélküli összekötő eszközt beosztani.

Állásharoban a fontosabb ho. védelmi szakaszokban a hds. fővezérség ho.-nként egy «védelmi szakasz összekötő tisztet» nevez ki, kik a hadosztályok felváltásakor visszamaradnak. A védelmi szakasz összekötőtiszt az összekötőhálózat legkisebb részleteiről a meglévő és szándékolt összekötő berendezésekről, valamint a meglévő és igényelt összekötő eszközökről pontosan tájékozódva legyen. Kötelessége, hogy a felváltások alkalmával az összekötőhálózat átadására felügyeljen és hogy az újonnan érkező ho. összekötőcsapat-parancsnokokat minden tekintetben idejekorán tájékoztassa.

Állásharónál a főarevonalon állandóan alkalmazott önálló összekötő alakulások, az újonnan érkező hadosztályok összekötő csapatainak alkalmazását és a helyi viszonyoknak megismerését igen megkönnyítik, illetve meggyorsítják, mindazonáltal meg kell fontolni, hogy az ilyen önálló összekötő alakulásoknál úgy a személyzet, mint az anyag — folytonos alkalmazás következtében — idő előtt tönkremegy. A magasabb parancsnokságok kötelessége, hogy a hosszabb időre alkalmazott önálló összekötő alakulások működési képességét, időnként felváltással, fentartsák.

E) Intézkedések az összekötő- szolgálatra.

E) Intézkedések az összeköltés szolgálatára

1. Általában.

A tábori összekötő ügyek főnökének (Töf.) és a seregtestek összekötőcsapat parancsnokainak hatásköre az illető magasabb parancsnokság parancsnoklási körletére terjed ki.

Az összekötőcsapat-parancsnokok — messzemenőleg előre gondolva és munkálkodva — szakadatlan öntevékenységgel, legnagyobb körültekintéssel és akavateróval mindent latbavessenek, hogy a helyzet és szándék szerint esetenként szükséges összeköttetéseket idejekorán üzembe helyezhessék és fentarthassák.

Elengedhetetlen előfeltétele ennek, hogy a szükséges tájékoztatást és az összeköttetési szolgálatra vonatkozó utasításokat szakadatlanul és mindég lehetőleg korán és teljes mérvben megkapják.

Az ö. cspt. parancsnokok ezen tájékoztatást ne várják tétlenül, hanem öntevékenyen saját maguk is érdeklődjenek a hadműveleti (vezérkari) osztályban és a helyszínen. Csakis így lehetséges az összeköttetések oly korai létesítése, hogy azok mielőtt erre szükség van működésüket megkezdhessék.

Az ö. cspt. parancsnokoknak, tehát a hadműveleti (vezérkari) osztály közegeivel szoros érintkezésben kell lenniök, mire beosztásuknál és elhelyezésüknel (elszállásolás) is tekintettel kell lenni.

Az ő. cspt. parnokoknak az alájuk rendelt összes összekötő alakulások esténkénti elosztásáról és pillanatnyi állapotáról (teljesítő képesség, személyzet és anyagot illetőleg) pontosan tájékozva kell lenniök (nyilvántartás).

E célból felállított állomásaikat, kiépített vonalakat személyesen tartoznak meg szemlélni és az alparancsnokaiktól kapott nyilvántartásokat ellenőrizni. Tevékenységük semmiesetre sem csak az irodai munkák elvégzésében, hanem a helyszínen való beavatkozásban és közreműködésben nyerik befejezésüket.

A vezérkari főnökök utasításaikban csak az elrendelő célt (a feladatot nagy vonásokban) adják meg, a részletek és a keresztülvitel az ő. csptparnokok dolga és teljesen ezekre bízandók.

Az ő. csptparnok javaslatai egyrészt röviden tartalmazzák, hogy mi történjen a saját közvetlenül alárendelt összekötő alakulásokkal, másrészt, hogy esetleg volna-e és pedig mi, az alárendelt parancsnokságokkal e tekintetben parancsilag közlendő.

Jóváhagyás után a javaslatokból az általános tudnivalók az intézkedésekben (a parancsba, mint parancspont vagy toldalék) vétetnek fel, a többieknek végrehajtásáról az ő. csptparnokok közvetlenül gondoskodnak.

Az ő. csptparnokok javaslatai, az előbb említett támpontok alapján oly jól átgondolva és oly pontosan összeállítva jussanak a vezérkari főnök elé, hogy utóbbiak azokat a legtöbb esetben egyszerűen jóváhagyhassák vagy pedig csak rövid utasításokkal kelljen azokat ki egészíteniök.

Az ő. csptparnokok igyekezzenek az összes feladatokat a legrövidebb eszközökkel és az erő legkisebb igénybevételével megoldani e legyenek mindég tekintettel az összekötőalakulások teljesítőképességének fenntartására,

valamint arra, hogy azok a legfontosabb tevékenység idejében (pillanataiban) vagyis közvetlenül a harc előtt és alatt, rendelkezésre álljanak.

A legfontosabb feladataik egyikét képezi továbbá ellenséges távíró, távbeszélő stb. készültek felkutatásának, kihasználásának, és birtokbavételének idejekorán való kezdeményezése, nemcsak a saját szükséglet fedezése céljából, hanem az utánuk következő összekötő alakulások számára is. (Esetleg felderítő csapatokhoz, külön e célra beosztott összekötő csapatbeli személyezettel és osztagokkal.)

2. A táborig összekötőügyek főnöke részéről:

A táb. ö. u. főnöke (Töuf.) a vezérkar főnökének van alárendelve és ezoros együttműködésben dolgozik a hadműveleti osztállyal. Állandó beosztási helye a főparancsnokság működő törzshadiszállása.

A vezérkar főnökének az összes összekötőügyekben (távíró, távbeszélő, rádió, jelző, postagalamb, jelentőkutya stb.) tanácsadó és végrehajtó közege.

A hadrakelt sereg és hadtápkörlet összes összekötő csapatai felett rendelkezik.

Az összekötő csapatok szervezetére és alkalmazására nézve javaslatokat készít,

meghatározza az ö. csapatok kiképzési célját, valamint, hogy a hadsereg összes összekötőeszközei műszaki tekintetben mely irányban fejleszteszandők,

az összes összekötő alakulások személyzetének pótlását szabályozza, továbbá gondoskodik, hogy az egész

hadsereg részére az összekötőanyag utánpótlása kifogástalanul történjék,

a készülékeket illetőleg szükséges ujításokra vonatkozólag valamint a szükséges beszerzésekre javaslatokat készít a m. kir. honvédelmi miniszterium részére.

A táb. ő. ű. főnöke a vezérkar főnökének utasításai szerint szabályozza a fővezérség, az egyes harcterek, hadseregek és az anyaország közti összeköttetések berendezését és összműködését, mely célból a vezérkar főnökének megbízásából a hadseregekkel, az anyaország magasabb posta- és távíró-vezetőségével, a haditengerészettel és a szövetséges államokkal összeköttetésbe lép.

Gondoskodik a hadművelési fővezérség összekötő üzemének berendezéséről és annak összeköttetéséről a hadtáp fővezérséggel. A fővezérségnek közvetlenül alárendelt összekötő alakulásokkal rendelkezik.

Az állami távíró ügyek ellátására a táb. ő. ű. főnökéhez egy-két állami távíró hivatalnok van beosztva.

Oly intézkedéseket, melyek a hadrakelt sereg működési körletén túl lévő területeket is érintenek, a m. kir. honvédelmi miniszteriummal egyetértően kell keresztülvinnie.

A tábori ő. ű. főnöke állapítja meg, hogy a meglévő állami távíró és távbeszélő vonalakon kívül hol szükséges még új állandó jellegű vonalak építése, szabályozza továbbá a hadművelési, a hadtáp, az anyaország és a megszállt területek rádió szolgálatának vezetését és felügyeletét, valamint a hullámhosszúságok és rejtjelkulcsok elosztását.

Különös kötelessége még az állandó rádió-állomások felállítása, valamint a belföld és a világ rádió-hálózat továbbfejlesztésénél a katonai érdekek képviselője.

Állásharcban a táb. ő. ű. főnöke szabályozza egységesen, hogy milyen színtű fényjelek használandók az egyszerűbb harcjeltek adásához (zárótűz igénylés, stb.).

3. A hds. (csoport) hdt. és ho. ö. cspt. parnokok részéről.

A hds. ö. cspt. parnok a hds. vezérkarnak utasításai szerint intézi az illető hds. összes összekötő ügyeit, és az illető hds. vezérkari főnökének van alárendelve, kinek ez ügyekben felelős tanácsadó és végrehajtó közege

a hds. összekötő alakulásainak alkalmazására és együttműködésére, valamint a hds. körletében szükséges különleges hálózatok kiépítésére nézve javaslatokat készít utasításokat ad ki az alárendelt seregtestek részére az állandó távíró-hálózat kihasználását és összekötő alakulásai összműködését illetőleg a hds. parancsmokhoz adott toldalékok vagy külön parancsok útján;

megállapítja, hogy az alárendelt seregtestek által előrenyomulás alatt kiépített futólagos törzsvezetők között melyek építendőek át állandó jellegű vonalakká a hadtápkörlet számára;

intézkedik, amennyiben szükséges, az ellenséges távíró stb. berendezések és készletek felderítésére;

a hds. hadtáp parságnak irányelveket ad ki a fennálló hálózat kihasználását illetőleg;

felelős, hogy támadásnál és védelemnél az összes szükséges előkészületek a hds. körletében idejekorán legyenek végrehajtva;

a hds. körletében felügyel a rádiótüzem fegyelemre; a személyzet (tisztakat kivéve) és anyag után szállítást, valamint a pótlásokat illetőleg a póttesttel és az anyagszertárral közvetlen levelezik.

A hdt. ö. cspt. parnok szabályozza az összekötő szolgálatot a hdt. körletén belül, hadműveleti tekintetben

az illető hdt. vezérkari főnöknek van alárendelve, kö-
telmei:

utasítások az alárendelt seregtestek részére, össze-
kötő alakulásaik összműködését illetőleg a hadtest intéz-
kedésekhez adott tordalékok vagy külön parancsok útján;

a hadtest parságnak közvetlenül alárendelt össze-
kötő alakulások alkalmazása;

javaslattétel a hdt. körletében esetleg szükséges
különleges hálózat kiépítésére;

a hdt. körletébe eső rádióforgalom szigorú ellen-
őrzése;

különösen mozgó háborúban, az alárendelt sereg-
testek és a hdt. parsághoz beosztott rádió-állomások fel-
állítási működési idejének szabályozása aképpen, hogy
a rádióösszeköttetések folytonossága a hdt.-en belül és
az előljáró hds. parsággal biztosítva legyen;

állásharcban különösen a lehallgató szolgálat szer-
vezése és felügyelete;

a hadtest összekötő alakulások személyzeti és anyag
utánpótlásának igénylése a hadsereg parságnál.

A fővezérségnek közvetlenül alárendelt hdt. parság-
nál a hdt. ő. cspt. parnokra mindazon kötelek is hárul-
nak, melyek elintézése különben a hds. ő. cspt. parnok
feladata lenne.

A ho. ő. cspt. parnok részéről:

Általában.

A ho. ő. cspt. parnok, hadműveleti tekintetben a
ho. vezérkari főnöknek van alárendelve és annak uta-
sításai szerint intézi az illető ho. összekötő tétési ügyeit:

1. a hadosztályhoz beosztott összes összekötő alakulások alkalmazására, valamint a cspt. távb. alakulásokkal való együttműködésre nézve javaslatokat készít;

2. a ho. összekötő csapatok és a cspt. távb. alakulások tevékenységét személyesen felügyeli;

2. felelős a ho. parancsnokával szemben, hogy úgy támadásnál, mint védelemlél a szükséges előkészületek idejekorán elkészüljenek;

4. a ho. körletében a rádióüzenefegyelemre szigoruan felügyel;

5. kötelessége a ho. összekötő alakulások személyzeti és anyag utánpótlásának, valamint a helyzetnek megfelelően erősítéseknek idejében való igénylése;

6. intézkedik a ho. összekötő alakulások élelmezéséről (felvételezések), elhelyezéséről es egészségügyi ellátásáról.

Mozgóháboruban.

a) Intézkedések a távírószázaddal, és pedig:

1. a század szakaszainak (rajoknak) elosztása a dandár, illetve a ho.-nak közvetlen alárendelt parságok között;

2. a főelőnyomulási menetvonalon meglévő állami vezetékek üzembevétele, illetve új vonalak építése és állomások felállítása;

3. az előnyomulás folyamán felállított távb. állomásokhoz jelentő lovasok, kerékpárosok stb. beosztása, hogy a mozgó csapatok és törzsek mindenkor elérhetőek legyenek;

4. amennyiben a ho. több oszlopban nyomul elő, az oszlopok közötti összeköttetés biztosítása olyképen, hogy a csapatoknál rendelkezésre álló összekötő eszközökön (jelentő lovas, kerékpáros, távjelző, színés rakéták) kívül,

még egyéb eszközöket (kiszugárzó, járórádió, messzeható távjelző) utal ki;

b) intézkedések a rádiószázaddal és pedig:

1. a hdt. parság intézkedése alapján a ho. vezető rádió-állomás időnkénti felállítása, illetve felzárkóztatása;

2. a ho. vezető állomás és a felderítésre előreküldött hõ. lovasság rádió-állomásának üzemszabályozása;

3. a kiszugárzó-állomások elosztása a ho.-nak közvetlenül alárendelt oszlopok között s azok működési időpontjainak szabályozása;

4. a használandó hullámhosszúságok és rejtjelkulcsok kiutalása;

c) egyéb intézkedések és pedig:

1. kevésbé fontos parságokkal való összeköttetésre gépkocsik, kerékpárok, jelentő lovasok stb. igénylése és elosztása;

2. alkalmazásba nem jutó összekötő alakulások beosztása a menetoszlopba;

3. a ho. által kiépített, illetve üzembe tartott távb. vonalak mielőbbi átadása az utána jövő alakulásoknak, vagy azoknak lebontása és intézkedések ezen részlegeknek mielőbbi felzárkózására;

4. a következő napi feladatok előrelátható mérvéhez képest az összekötő alakulások készenlétbe helyezése,

Támadásnál.

a) Intézkedések a távíró-századdal, és pedig:

1. az ellenséggel való találkozáskor a fő előnyomulási vonalon kiépített távbeszélővonal építésének folytatása annyira előre, hogy a ho.-nak közvetlenül alárendelt harcbalépő parsággal a távb. összeköttetés mielőbb meglegyen;

2. a ho. parság által kiválasztott harcálláspont mielőbbi berendezése olyképen, hogy úgy az előllevő, mint az előljáró parsággal a távb. összeköttetés meglegyen;

3. a támadás végrehajtási tervének megfelelően a szükséges távíró-szakaszok kéznél tartása, illetve elosztása a támadó csoportokhoz;

4. a ho. táv.-század által előretolt távb. és jelző állomások (jelentést gyűjtő központok) felállítási helyének tudtuladása az alárendelt csapatoknak azon célból, hogy azok mielőbb csatlakozhassanak ezekhez;

5. idejében való előgondoskodások az összeköttetések folytonosságának fenntartására azon esetre, ha a ho. parság, illetve a ho.-nak közvetlen alárendelt parságok álláspontjukat változtatni fogják;

6. a felállított rádió-állomásokhoz esetleg távb. összeköttetések létesítése;

7. a támadásnak esetleg napokra terjedő megakadása esetén, jelentőkutyák és postagalambok beosztása a harcoló csapatokhoz.

b) Intézkedések a rádió-századdal, és pedig:

1. a ho. vezető rádió-állomásának felállítására és üzemére;

2. a kisorádió-állomások idejében való kiutalása az alárendelt csapatok (tízérség) részére olyképen, hogy a távb. vonalak kiépítéséig az összeköttetés a h-on belül biztosíttassék ;

3. a rádió felvevő-állomások idejekoráni beosztása a tízérséghez, hogy az már a harc bevezetésénél a reptülők rádió-állomásaitól hathatós támogatásban részesülhessen,

4. azon rádió-állomások kijelölése és felállítása, melyek hivatva vannak a reptülők és az előlévő csapatok rádióközleményeit felvenni.

c) Egyéb intézkedések, és pedig :

1. távjelző összeköttetések ;
2. jelzőállomások a reptülők számára ;
3. levélküldőnc- és küldőnc-állomások a távb. vonalak mentén ;
4. fény és hangjelzésű, riasztó és riadó jelek ;
5. légelhárító összeköttetés ;
6. a kevésbé fontos parancsnokságokkal való összeköttetésre gépkocsik, kerékpárosok és lovasok igénylése és elosztása ;
7. összeköttetés a szomszéd parancsnokságokkal ;
8. intézkedések az alkalmazásba nem jutó és a hátról időközben bevonuló összekötő alakulásokkal.

Állásharcban.

Állásharcban a ho. összekötő-hálózat (a csapat-hálózatot is beleértve) egységes kiépítése, fokozatos továbbfejlesztése és folytonos karbantartása a ho. őesp.

részéről nagy szaktudást, erélyes és folytonos munkálkodást követel.

Az összeköttetési szolgálatra szükséges összes intézkedések nagyrészt már a *D.* fejezet (Alkalmazás háborúban) 3. pontjából megállapíthatók.

A ho. őcsp. ellenőrző szolgálata és teendői kb. a következőkben foglalhatók össze:

Az egész ho. összekötő hálózat teljes kiépítése dacára áll-e rendelkezésre még összekötő alakulás, mint tartalék, egy előre nem látható esetre?;

tudnak-e a fontosabb parságok egymással a közvetlen távbeszélő vonalon kívül még kerülő úton távbeszélőn érintkezni, továbbá hogy ezen parságokhoz a távbeszélőn kívül vannak-e még egyéb összekötő eszközök (rádió, jelző, jelentő lovas, kerékpáros, postagalamb, jelentőkutya stb.) beosztva?;

A ho. és az alárendelt parságok távbeszélő központjai műszakilag és tűzhatás tekintetében megfelelően vannak-e berendezve (várható erős tűzhatás esetén szükségközpontok előkészítése, a vezetékek helyes bevezetése, villámhárító berendezések stb.);

a kiépített összes távbeszélő vezetékek tűzmentes, vagy legalább a tűzhatásnak kevésbé kitett nyomdovonalakon vannak-e építve, valamint hogy építésük kivétel tekintetében megfelelnek-e a szabályoknak?;

a tűzértségnél felállított távbeszélő központok össze vannak-e kötve a gyalogsági távbeszélő központokkal?

kapott-e a tűzértség a gyalogságtól elegendő futárt, az összeköttetés folytonos fenntartására?;

a ho. körletében a beavatkozásra készenlétben tartott idegen csapatok előrelátható alkalmazásához mérten meg vannak-e téve az előkészületek, hogy ezek a már meglévő ho. összekötő hálózathoz gyorsan csatlakozni

tudjanak (az illető beavatkozó ho. ősept.-parancsnok részletes tájékoztatása).

Az egész ho. körletében van-e holt vezeték?, azok azonnali eltávolításról gondoskodni!;

az ezred, zlj. és szd.-parancsnokságoknál áll-e elegendő összekötő eszköz rendelkezésre a távbeszélőn kívül, de különösen a távb. tilalmi övben?;

a lehallgatás elleni védekező rendszabályokat a csapatok betartják-e és a csapat távb. parancsnokok ellenőrzik-e?

A hadosztályon belül a rádió-állomások úgy vannak-e elosztva (különös tekintettel a tűzérősegre), hogy igen erős ellenséges tűzhatásnál ezek képezzék az egész ho. összekötőhálózat alapját?;

tudják-e az egyes rádió-állomások, hogy mely állomással, illetve állomásokkal kell levelezniük?;

a hullámhosszúságok, hívójelek és rejtjelkulcsok ki vannak-e adva pontosan?;

a kiserádó- és földtávíró-állomások nem-e zavarják egymást?;

hol töltendők az akkumulátorok?;

a csapatnál van-e elegendő rakéta, harang, síp, sziréna, jelentő pisztoly stb. és a repülőekkel való érintkezéshez jelzőkendő?;

a postagalamb-duó felállítási helye megfelel-e a követelményeknek?;

a csapatokhoz kizsállított galambok részesülnek-e szakszerű ápolásban? a csapatoktól bizonyos számú legénység rövid turnusszerű kiképzése!);

a kizsállított galambok mióta vannak kint a csapatoknál?;

vannak-e a galambok részére gázvédő berendezések (nedvös takarók, sátorlapok?);

a jelentőkutyák oly helyeken vannak-e alkalmazva, hol rájuk tényleg szükség van?;

megfutják-e naponként többször a jelentőkutyák a jelentő útjukat? (még jelentések hiányában is!);

a ddr. parancsnokságtól előre el vannak-e távolítva a nem szolgálati célra tartott kutyák?;

A ho. öosp. intézkedéseit részleteiben a távírészad, rádiószázad, postagalamb-szakasz és jelentőkutya rajparancsnokai hajtják végre. Nevezettek részletes intézkedéséről a ho. öosp. — a vezetett nyilvántartások által — állandóan tájékozva legyen.

